

REJSER.

Klage over
rejse i USA

20

LØRDAG 24. FEBRUAR 2024 · UGE 08

Ved Inle-søen i Myanmar lever de lokale af fiskeri og af at dyrke blomster, frugt og grøntsager på flydende marker

Søens sønner

8-10

Foto: Spencer Kelly/Umsplash

GRÆKENLAND TIL SOMMER

1 uge fra 2.495,-

SPIES[≈]

8 MYANMAR

Myanmar

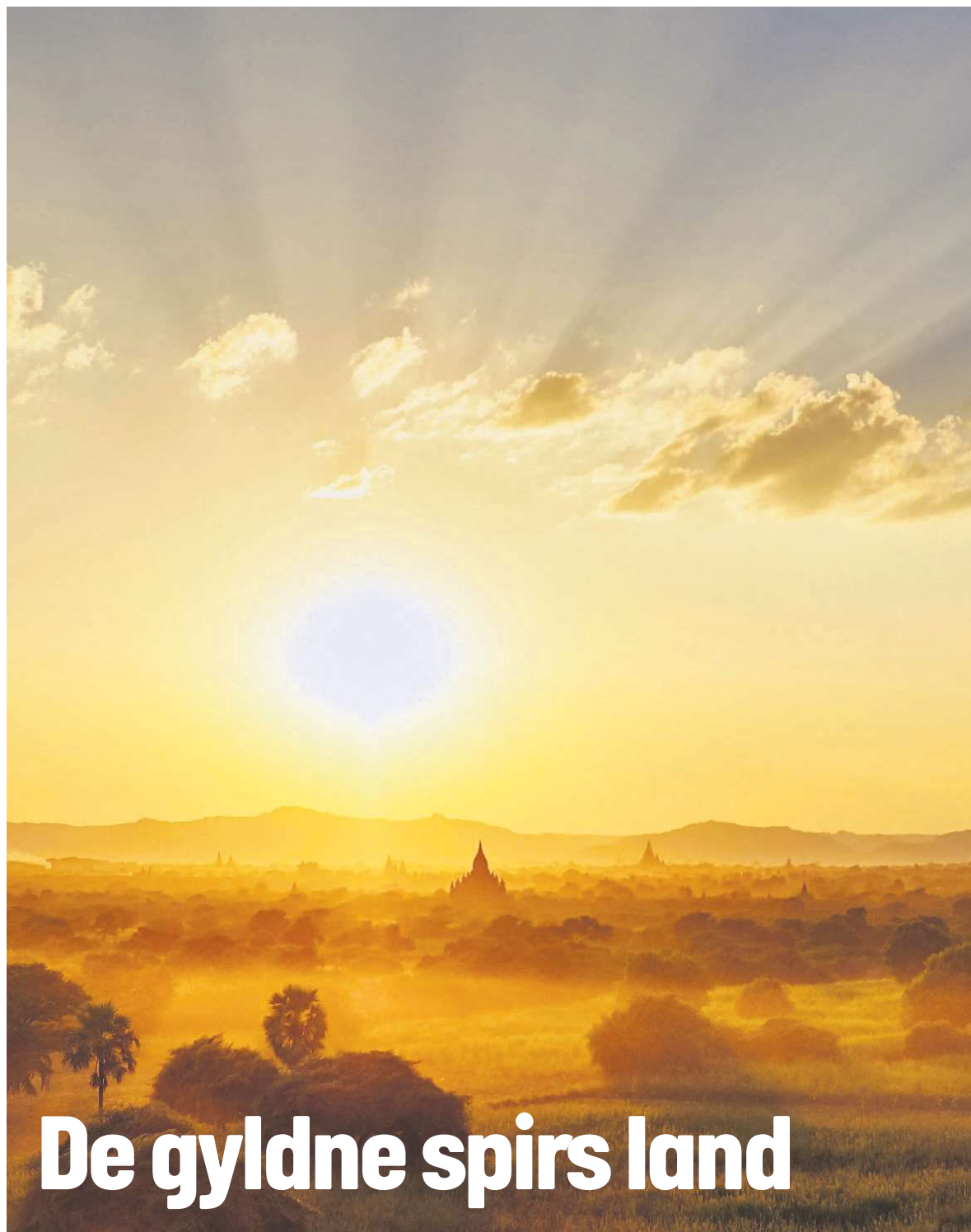
Fly: Det koster fra 7000 kroner at flyve retur fra København til Yangon. Bedste forbindelse er med Thai Airways via Bangkok.

Overnatning: Der er glimrende hoteller i de større byer, og et dobbeltværelse kan fås helt ned til 150 kroner pr. nat.

Lokaltransport: Udmærkede lokalbusser forbinder de større byer.

Rejsetidspunkt: Der er meget varmt i marts og april, regnsæsonen er fra maj til oktober, og den tørre og behageligt tempererede sæson er fra november til februar.

Aung San Suu Kyi: Var leder af Myanmar fra 2016 til 2021, men blev i 2022 dømt til 33 år i fængsel efter korruptionsanklager. Sad desuden imellem 1989 og 2010 næsten 15 år i husarrest. Blev i 1991 tildelt Nobels Fredspris for sin ikke-voldelige modstand mod militærstyret.

Solnedgang over nogle af Bagans mange templer. Der er mere end 2200 templer og pagoder i alt. Foto: farfar/Unsplash

De gyldne spirs land

I Myanmar kan man opleve frugtbare flydende markeder, en uforlignelig smuk tempelslette og en overflod af gyldne spir.

Jakob Øster, rejser@jfm.dk

Alt ånder fred og idyl i det centrale Myanmar. Foran os glider en fladbundet kano oligt gennem søens stille vand. Helt ude på spidsen af stævnen står en barfodet mand, som er i færd med at navigere båden tæt forbi flydende lysegrønne marker.

Manden tilhører intha-stammen og er iklædt solhat og en nederdel, der hedder en longyi.

Jeg selv befinder mig få meter derfra i en motorbåd, der bevæger sig dovent i den modsatte retning. Vi er på Inle-søen i Myanmar. Den opretstående mand i den traditionelle udhulede træbåd har på pudsig vis viklet sit venstre ben om en lang åre, og nu sparker han metodisk benet bagud for at trække åren gennem vandet for derved at sikre bådens fremdrift.

Det er en aparte teknik - på engelsk kaldes den for *leg-rowing* - og uden at vide det med sikkerhed gætter jeg på, at det er et fæno-

men, der kun forekommer her ved denne sø i det centrale Myanmar.

Bagerst i den fladbundede båd sidder en kvinde med den karakteristiske asiatiske flettede hat. Hun hjælper til med at padle - dog kun ved håndkraft og med en mere traditionel og kortere pagaj. Midt på kanoen ligger et bjerg af blomster. I baggrunden kan jeg se et par huse på pæle, og i horisonten tronere de vældige Shan-bjerge.

Usædvanligt økosystem

Myanmars Inle-sø udgør et økosystem ud over det sædvanlige. Her lever de lokale af fiskeri og af at dyrke frugt, grøntsager og blomster på flydende marker.

Landsbyboerne samler tang og planter op

fra søens dyb og kreerer deraf flydende opdykningsarealer, der tilpasser sig vandstanden i søen og dermed aldrig risikerer oversvømmelse. Markerne holdes på plads af mobile, tykke bambuskæppe og kan på den måde let flyttes rundt. Og det næringsholdige vand giver optimale betingelser for at dyrke afgrøder.

Søen bebos hovedsageligt af folk fra inthastammen, hvis navn direkte oversat betyder "søens sønner", suppleret af stammerne shan, taungyo, danu, kayah, danaw og bammar. De er næsten alle sammen inkarnerede buddhister og bor i simple pælehytter, der er lavet af træ og flettet bambus.

Mellem huse og flydende marker er "vejene" ligesom i Venedig lavet af vand. Solen

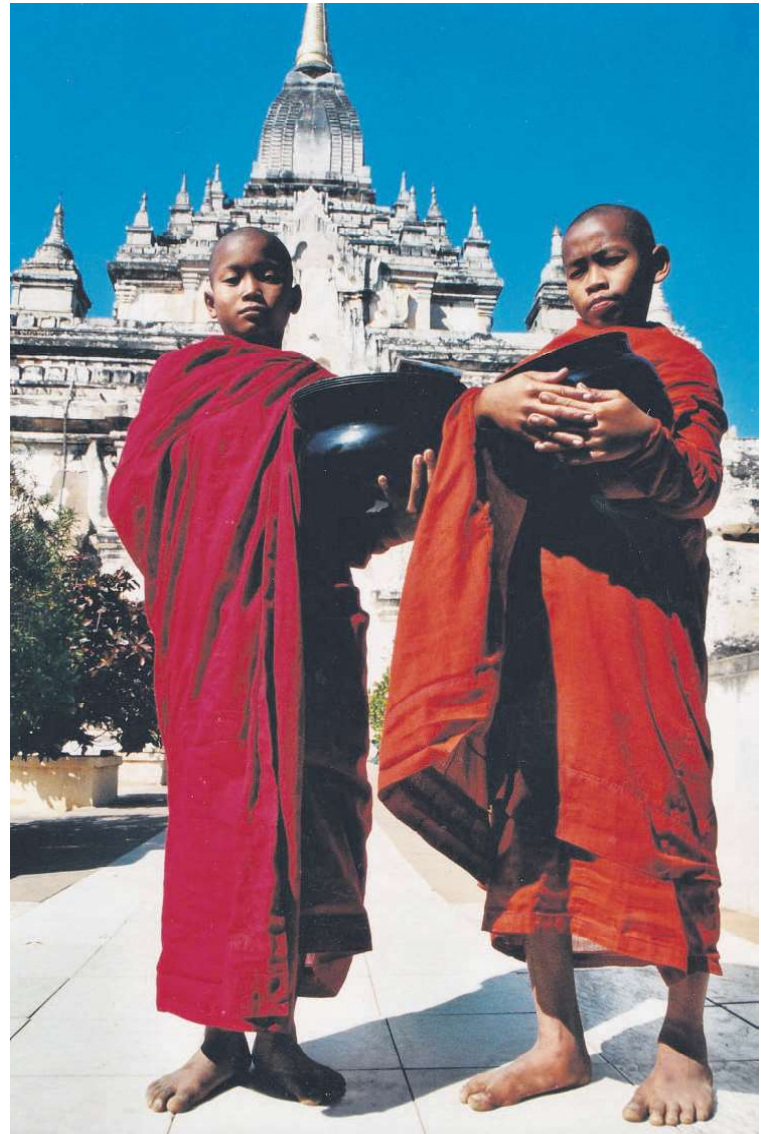
skinner fra en skyfri himmel, alt ånder fred og idyl, og ser man bort fra den periodevise støj fra påhængsmotoren, er det, som om vi befinder os i en verden af en anden tid.

Flydende restaurant

Vi lægger til ved en lille flydende restaurant for at spise aftensmad. Det hyggelige traktorsted byder på simpel, men velsmagende mad, hovedsagelig vegetarisk og selvfølgelig i høj grad baseret på de ingredienser, som dyrkes i søen.

Der er ikke angivet priser, og da vi har spist, hvad vi har lyst til, får vi - og etablismentets øvrige gæster - at vide, at vi bare kan betale det, vi selv synes, maden er værd.

En af de ansatte forklarer mig, at de fleste

To drengemunke foran Thatbyinnyu-templet. Foto: Jakob Øster

Mand fra intha-folket praktiserer den helt specielle ro-teknik på Inle-søen. Foto: Jakob Øster

gæster på den måde betaler mere, end de ellers ville have gjort, og at vi på den måde støtter den økonomisk trængte lokalbefolkning. Forklaringen på, hvorfor mændene her på søen næsten uden undtagelse står op og ror, får jeg af den samme ansatte. Og den er ganske simpel: Nær søens overflade ligger

ofte siv og planter, og oprejst kan man bedre navigere efter forholdene.

Med min kærester er jeg taget på selvarran-

10 MYANMAR

← FORTSAT FRA
SIDE 9

geret rundtur i landet, der tidligere var kendt under navnet Burma. Fra hovedbyen Yangon har vi taget en udmærket bus til Inle-søen.

Her har vi bosat os i landsbyen Nyuangshwe ikke langt fra søen. Og det har vist sig at være et fornuftigt valg, for det giver os indblik i endnu en lokal tradition. Hver morgen får vi nemlig lejlighed til at besigtige lange rækker af promenerende munke og nonner i gaden lige uden for vores hyggelige gæstehus.

Hverken munke eller nonner må eje noget, og de kan, som traditionen byder, kun få mad ved at modtage det fra arbejdende eller turister.

Et af verdens smukkeste syn

Fra landsbyen nær den eventyrlige sø fortsætter vi med endnu en bus til den tidligere hovedstad Bagan.

Udsigten over Bagans vidt berømte tempelslette skuffer ikke. I den bløde eftermiddagssol kan vi se talrige templer og pagoder strøet ud over det frodige, grønne jungletandskab. Foran Thatbyinnyu-templet kører en oksekærre med et enormt hølæs.

Vi har lejet et par gamle bastante cykler og kan derfor hjule fornøjede rundt mellem områdets utallige templer. Dem er der mere end 2200 af - og i stedets storhedstid omkring det 12. århundrede var her utroligt nok over 10.000 templer og pagoder.

Unge lokale sælger-piger forsøger ved nogle af de mange templer at sælge os alt fra gamle mønter til keramik. Adskillige af pigerne har smurt thanaka - en pasta lavet af bark - i ansigterne. Det fungerer som solcreme, og de fleste har smurt det ud i store runde plamager på deres kinder.

Snart efter skuer vi oppe fra en af områdets højeste pagoder ud over tempelsletten. Et par varmluftballoner stiger i det samme til vejrs og sætter kort før solnedgang kursen hen over de gyldne templer. Lidt senere nærmer solen sig horisonten.

Lige da jeg fisker kameraet frem, passerer en hestevogn langsomt forbi på grusstien inde mellem de mange templer. Den efterlader en støvsky, der breder sig ud over de nærmeste pagoder og templer. Solens sidste stråler rammer støvet og tilfører et malerisk gyldent skær hen over den i forvejen surrealistisk smukke tempelslette.

Vejen til Mandalay

Vi må knibe os selv i armen for at forstå, hvor smukt her er - og vi priser os lykkelige, fordi vi her i lavsæsonen og på dette lidt afsidesliggende udsigtspunkt har oplevelsen næsten for os selv. Det er præcis i dette dejlige øjeblik, vi til fulde forstår, hvorfor Marco Polo i sin tid kaldte udsigten over Bagan-sletten for "et af verdens smukkeste syn".

Endnu en bus bringer os videre til Mandalay, landets næststørste by beliggende på Irrawaddy-flodens østlige bred. Ud over at være kendt fra Rudyard Kiplings digt med den berømte linje "On the road to Mandalay" er byen kendt for at huse "The Moustache Brothers".

Overskægsbrødrene bedrev i mange år fra deres garage politisk satire, der blandt andet kritiserede Myanmar's totalitære militærstyrer. I et land særdeles blottet for presse- og ytringsfrihed er det i sagens natur noget, man skal være særdeles varsom med.

Den Gyldne Pagode

To af gruppens tre medlemmer måtte da også blandt andet tilbringe seks år i straffelejre for deres udtalelser, og i 2015 døde gruppens mest berømte medlem, Par Par Lay, af nyresvigt - angiveligt som følge af, at han havde drukket vand fra en forurenet kilde under et af sine fængselsophold. Nu er der kun sjældent optrædere, men husets garantis

Shwedagon-pagoden i Yangon kendes også som Den Gyldne Pagode. Foto: Colourbox

Munketransport i lokal cyclo med de lidt specielle modsatrettede sæder. Foto: Jakob Øster

Mange af de unge piger har smurt thanaka - en pasta lavet af bark - i ansigterne. Det fungerer som solcreme, og de fleste har smurt det ud i store runde plamager på deres kinder. Foto: Jakob Øster

ge er normalt åbent for besøgende.

Rundturen ender, hvor den startede - nemlig i landets største by, Yangon. Byen gjorde det frem til 2006 ud for hovedstad, indtil militærstyret i stedet udnævnte den til formålet nykonstruerede by Naypyidaw til hovedsæde.

I storbyen, der tidligere lød navnet Rangoon, besøger vi håndværksmarkedet, hvor man kan købe udskårne træfigurer og håndsyede marionetdukker, inden vi afslutter vores besøg ved at overvære en festival ved Shwedagon-pagoden.

Foran pagoden, der også kendes som Den

Gyldne Pagode, går voksne munke i procesion på lange rækker, mens unge drenge og piger bærer rundt på deres fædres skuldre. Det er det helt rigtige sted at slutte rundturen. Blandt gyldne spir i landet, der om noget hylder buddhismen.